

FAGPLAN

*I tjeneste
for mennesker*

**INSTITUTT FOR BACHELORUTDANNING I SYKEPLEIE
BETANIEN DIAKONALE HØGSKOLE**

Studieåret 2011 – 2012

Innholdsfortegnelse

1	Fagplan/studieplan	5
2	Innledning/beskrivelse	5
2.1	Verdigrunnlag.....	5
2.2	Målgruppe/opptakskrav	6
2.3	Kompetanse og formell grad	6
2.4	Studieomtale.....	6
3	Innhold / oppbygning	7
3.1	Emneplan.....	8
3.2	Studieopphold i utlandet.....	9
3.3	Individuelle utdanningsplaner	9
4	Pedagogisk tenkning	9
4.1	Arbeids og undervisningsformer	9
5	Praksisstudier	11
6	Studiekraft, vurderingsformer og uttrykk	11
6.1	Eksamene	11
6.2	Arbeidskrav	12
6.3	Vurderingsordninger	12
6.4	Vurderingsuttrykk	12
6.5	Kvalitetssikring av studiet:.....	13
6.6	Skikkethet.....	13
6.7	Studiekraft og studieprogresjon	14
6.8	Tilstedeværelse/fravær	14
7	Emneinformasjon	14
7.1	Emne 1 A - Sykepleiens faglige vitenskaplige grunnlag del 1.....	14
7.2	Emne 2 A - Sykepleiens naturvitenskaplige grunnlag del 1	15
7.3	Emne 3 A og B - Grunnleggende sykepleie	16
7.4	Emne 2 B - Sykepleiens naturvitenskaplige grunnlag del 2.....	17
7.5	Emne 4 - Sykepleie til pasienter i sykehjem	18
7.6	Emne 5 A og 5 B - Sykepleie til akutt/kritisk syke pasienter	19
7.7	Emne 6 A og 6 B - Sykepleie til pasienter i medisinsk kirurgisk praksis	20
7.8	Emne 7 - Sykepleiens samfunnsvitenskaplige grunnlag	21
7.9	Emne 1 B - Sykepleiens faglige vitenskaplige grunnlag.....	22
7.10	Emne 8 - Førstehjelp	23
7.11	Emne 9 - Sykepleie til mennesker gjennom livsløpet	25
7.12	Emne 10 A - Sykepleie til pasienter i psykiatrisk helsevern	26

7.13	Emne 10 B - Sykepleie til pasienter i hjemmebaserte tjenester	27
7.14	Emne 10 C - Helsefremmende og forebyggende arbeid	29
7.15	Emne 1 C og 1 D - Sykepleiens faglige og vitenskaplige grunnlag del 3 og 4.....	30
7.16	Emne 11 - Diakoni	31

1 Fagplan/studieplan

Studieprogramkode:	250.050 BDH
Navn på studium	Bachelorutdanning i sykepleie
Institutt for bachelorutdanning	Betanien diakonale høgskole Betanien diaconal university college
Studiepoeng	180
Varighet/organisering	Heltidsstudie, som går over 6 semestre (3 år).
Undervisningsspråk/Teaching language	Norsk/Norwegian

2 Innledning/beskrivelse

Betanien diakonale høgskole har som mål å utdanne yrkesutøvere som er kvalifisert for sykepleiefaglig arbeid i alle ledd av helsetjenesten, i og utenfor institusjoner. Sykepleierens særegne kompetanse er å hjelpe personer som har eller kan bli utsatt for sykdom/helsesvikt i å ivareta mennesker grunnleggende behov. Behandling, pleie og omsorg utgjør hjørnesteinene i sykepleiens kompetanse. Sykepleieren tar utgangspunkt i et helhetlig syn på mennesket, som viser respekt for menneskets integritet og rettigheter og som trykker brukernes autonomi og rett til medbestemmelse.

Yrkesetiske retningslinjer for sykepleiere bygger på moralske prinsipp om respekt for livets ukrenkelighet, respekt for mennesket sitt egenverd og solidaritet med de svakeste.

Utdanningen skal fremme en yrkesetisk holdning og en flerkulturell forståelse av helse og sykdom. Sykepleiere skal ha kunnskap om og evne til å påvirke helsepolitiske prioriteringer og juridiske rammer for yrkesutøvelsen. Sykepleieren skal utføre kunnskapsbasert sjukepleie, der forskning, klinisk erfaring, faglig skjønn og ressursvurdering av pasienten ligger til grunn. Målet er at en skal utøve sjukepleie som tar hensyn til pasienten sine individuelle omsorgsbehov i ulike faser i livet og samtidig ha kompetanse til å ta del i kvalitetsforbedring, fagutvikling og forskning.

2.1 Verdigrunnlag

Betanien diakonale høgskole, som er en del av Stiftelsen Betanien, har en lang tradisjon for å drive sykepleierutdanning. Allerede i 1923 startet Betanien sin egen sykepleieskole i Bergen. Betanien diakonale høgskole bygger sin virksomhet på det kristne livssyn der grunnverdier som et helhetlig menneskesyn, respekt for enkeltmenneskets unike verdi, tro på menneskelivets ukrenkelighet og nestekjærlighet står sentralt. Dagens sykepleierutdanning ved Betanien ønsker å bygge på den diakonale tradisjon og en bevisst forankring i et diakonalt verdigrunnlag. Høgskolen har en vid horisont og ønsker studenter med ulik bakgrunn og livssyn velkommen. Et sentralt aspekt i utdanningen vil være å skape rom for refleksjon og å sette fokus på livssyn og verdier i personlig, faglig og samfunnsmessig perspektiv.

Betanien diakonale høgskolesidegrunnlag og verdisyn er å finne i sin helhet på høgskolens hjemmesider og finnes på følgende link: [Betanien Diakonale Høgskole - Høgskolen - Idégrunnlag](#)

2.2 Målgruppe/opptakskrav

Opptak av studenter til bachelorutdanningen i sykepleie ved Betanien diakonale høgskole skjer på grunnlag av generell studiekompetanse eller realkompetanse. Det blir krevet politiattest for opptak. Skikkethetsvurdering er lagt inn som en del av vurderingene gjennom hele studiet.

2.3 Kompetanse og formell grad

Fullført studium gir rett til vitnemål "Bachelorgrad" i sykepleie og gir grunnlag for å søke autorisasjon som sykepleier. Utdanningen danner også grunnlag for å søke opptak til mastergradstudier ved høgskoler og universitet. Fullført studium og minimum ett års praksis gir grunnlag for å søke opptak på videreutdanning i sykepleie.

2.4 Studieomtale

Vår visjon er: Å utdanne sykepleiere i tjeneste for mennesker.

Betanien diakonale høgskole har på grunnlag av rammeplan og forskrift for treårig sykepleierutdanning fastsatt av Kunnskapsdepartementet 25. januar 2008: [Rammeplan](#) med hjemmel i [lov av 1. april 2005 nr. 15 om Universitet og Høgskoler](#) bygget opp en fagplan Som ivaretar sykepleierutdanningens krav til handlingskompetanse og handlingsberedskap. Studieløpet ivaretar de sentrale områdene som omfattes av sykepleierens funksjons- og ansvarsområde som nevnt i rammeplanen av 2008, samt samfunnets forventninger og føringer om sykepleiefaglige kvalifikasjoner.

I tråd med [Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk av 2009](#) beskrives kvalifikasjoner som læringsutbytte. Et læringsutbytte kan defineres som de kunnskaper, ferdigheter og annen kompetanse en person har tilegnet seg eller kan demonstrere etter å ha fullført en læringsprosess (for eksempel et studium eller et fagemne). Ved Betanien diakonale høgskole forstår vi læringsutbytte som et nyttig redskap i det pedagogiske arbeidet ved utdanningen og vi tilstreber et konsistent samspill mellom læringsutbytte, innhold, læringsaktiviteter og vurderingsformer.

Rammeplanen har klare føringer på hvilket læringsutbytte man forventer og krever at sykepleiestudenter skal ha med seg for å oppnå autorisasjon som sykepleier etter gjennomført sykepleierutdanning. Rammeplanen beskriver læringsutbytte i form av handlingsberedskap og handlingskompetanse knyttet til ulike områder. 1) Helsefremming og forebygging, 2) Pleie, omsorg og behandling, 3) Undervisning og veiledning, 4) Yrkesetisk holdning og handling, 5) Fagutvikling, kvalitetssikring og forskning. 6) Organisasjon, ledelse, politikk og lovverk. Høgskolen følger rammeplanenes føringer og har integrert disse områdene i læringsutbyttebeskrivelser innenfor de enkelte fagemnene.

Summen av de forutsetninger som kreves for å være kompetent sykepleie kan kalles yrkesrelevant kompetanse. Det læringsutbytte vi forventer er sammensatt og omfatter profesjonsspesifikk kompetanse og generell kompetanse. Den profesjonsspesifikke kompetansen omfatter kunnskap om sykepleiefagets teoretiske og begrepsmessige rammer, modeller og teorier. Den omfatter kunnskap om hvordan en sykepleier skal handle i konkrete situasjoner og den omfatter en mer normativ og ekspressiv kunnskap knyttet til verdibevissthet og relasjonell kompetanse.

Det generelle læringsutbytte omfatter kunnskap i forhold til å kunne planlegge, arbeide selvstendig, orientere seg i forskning, artikulere kunnskap og formidle informasjon skriftlig,

og muntlig, samt IT kompetanse.

Studenten skal etter gjennomført bachelorutdanning i sykepleie:

- Ha kunnskaper og ferdigheter til å utføre kunnskapsbasert sykepleie i tråd med pasienters, pårørende og samfunnets behov for sykepleie.
- Kunne møte kommunehelsetjenestens krav til mangfoldighet og spesialisthelsetjenestens krav til spesialisering ved å utøve faglig forsvarlig sykepleie.
- Ha forståelse for hvordan medisinsk og naturvitenskapelig kunnskap ligger til grunn for å kunne utøve faglig forsvarlig sykepleie
- Ha kunnskap om hvordan sykdom innvirker på menneskers livskvalitet, og sykdommens betydning for håp, velvære og mestring.
- Kunne redegjøre for levevaner og levekårs betydning for helse og sykdom, og identifisere og iverksette forebyggende og helsefremmende tiltak.
- Identifisere og reflektere over etiske, juridiske og samfunnsfaglige problemstillinger og anvende kunnskapen i utøvelse av yrket.
- Møte pasienter, pårørende og andre samarbeidspartnere med en faglig forankret forståelse og respekt
- Er bevisst egne og andres verdier og livssyn, og har evne til empati og omsorg.
- Vise selvstendighet, interesse og motivasjon for å tilegne seg kunnskap innen sykepleiefaget, og anvende metoder, forskningsresultater og teorier i sykepleievitenskap, naturvitenskap og samfunnsvitenskap for å utvikle eget fag.
- Vise vilje og evne til tverrfaglig og tverretatlig samarbeid, og møte andre faggrupper med respekt.
- Anvende nødvendig informasjonsteknologi i planlegging, iverksetting og evaluering av pasientomsorg.
- Beherske hensiktsmessige verbale, nonverbale og skriftlige kommunikasjonsferdigheter i samhandling med pasienter, pårørende og kollegaer.
- Ha kunnskap om diakoni.
- Vise en flerkulturell forståelse spesielt rettet mot mennesker i sårbare livssituasjoner.

3 Innhold / oppbygning

Sykepleierutdanningens rammeplan av 2008 er oppdelt i 4 hovedemne som tar utgangspunkt i sykepleiefagets ulike kunnskapstilfang:

1	Sykepleiens faglige og vitenskapelige grunnlag	33 sp/ECTS
2	Sykepleiefaget og yrkesgrunnlaget	72 sp/ECTS
3	Medisinske og naturvitenskapelige emner	45sp/ECTS
4	Samfunnsvitenskapelige emner	30sp/ECTS

Fagplanen ved Betanien diakonale høgskole er delt inn i 11 emner, som tar utgangspunkt i sykepleiens kunnskapsgrunnlag slik Rammeplanen har fastsatt. Emnene fordeler seg på 6 semestre på heltid. Hvert emne blir omtalt i fagplanen, med læringsutbytte, studiekrav og vurderingsformer. Hvert emne blir sluttvurdert, og det blir stilt krav til progresjon i forhold til

gjennomføring av utdanningen. . Emnene må ses i sammenheng, ved at de bygger på hverandre. Den enkelte emne godskrives studiepoeng når studiekrav er bestått.

Til noen emner er det også knyttet spesifikke arbeidskrav som må være godkjent for å kunne gå opp til eksamen eller for å få bestått emne.

3.1 Emneplan

Alle emner er obligatoriske i høgskolen

Emne kode	Emnenavn	SP	Semester/ Studieår
1A	Sykepleiens faglige og vitenskapelige grunnlag del 1	11	Høst 1. studieår
2A	Sykepleiens naturvitenskapelige grunnlag – Anatomi og fysiologi	12	Høst 1. studieår
2B	Sykepleiens naturvitenskapelige grunnlag –Generell patologi, sykdomslære, farmakologi og legemiddelregning	12	Vår 1.studieår
3A	Grunnleggende sykepleie	4	Høst 1.studieår
3B	Grunnleggende sykepleie	7,5	Vår 1. studieår
4	Sykepleie til pasienter i sykehjem	12	Vår 1. studieår
1B	Sykepleiens faglige og vitenskapelige grunnlag del 2	6	Høst 2. studieår
5A	Sykepleie til akutt og kritisk syke pasienter	9	Høst 2.studieår
5B	Sykepleie til akutt og kritisk syke pasienter - eksamensforberedelse	1,5	Vår 2. studieår
6A	Sykepleie til pasienter i medisinsk eller kirurgisk avdeling	12	Høst 2. studieår
6B	Sykepleie til pasienter i medisinsk eller kirurgisk avdeling	18	Vår 2. studieår
7	Sykepleiens samfunnsvitenskapelige grunnlag– psykologi , sosiologi og sosialantropologi	9	Vår 2. studieår
8	Førstehjelpskurs	3	Vår: 3. studieår
1C	Sykepleiens faglige og vitenskapelige grunnlag, del 3 Prosjektplan for bacheloroppgave i sykepleie	4,5	Høst 3. studieår:
1D	Sykepleiens faglige og vitenskapelige grunnlag, del 4 bacheloroppgave	7,5	Vår 3.studieår
9	Sykepleie til mennesker gjennom livsløpet – et helsefremmende perspektiv	10	Høst 3.studieår
10A	Sykepleie til pasienter i psykisk helsevern	12	Høst eller vår 3. studieår
10B	Sykepleie til pasienter i hjemmebaserte tjenester	12	Høst eller vår 3. studieår
10C	Helsefremmende og forebyggende arbeid	12	Høst eller vår 3. studieår
11	Diakoni	4, 5	Vår 1., 2. og 3. studieår

3.2 Studieopphold i utlandet

Alle studenter vil kunne ha utbytte av kortere studieopphold i et annet land. For bachelor i sykepleie er det en målsetting at studenter skal kunne ta deler av sine studier i utlandet. Du kan søke om utveksling i andre og tredje studieår. Vi samarbeider med høgskoler/ universitet og helseinstitusjoner i Norden, Portugal, England, Spania, Afrika og India. Vi utveksler studenter i praksisstudier innen sykehus, kommunale hjemmetjenester, forebyggende og i psykisk helsearbeid. Vi tilstreber en varighet på studieopphold på 3 mnd. Det kan også søkes om kortere studieopphold innefor emnet helsefremming og forebygging. Det vil bli gitt informasjon ved studiestart.

3.3 Individuelle utdanningsplaner

Sykepleierutdanning er et 3-årig studieløp hvor studentene følger undervisning og avlegger emneeksamener i en bestemt rekkefølge frem mot en bachelorgrad.

Betanien diakonale høgskole har utarbeidet en utdanningsplan, som ligger på studentweb hvor alle studenter må semesterregistrere seg ved studiestart. Utdanningsplanen er basert på [sentrale lover og forskrifter](#), høgskolens [serviceerklæring](#), [generell informasjon om høgskolen](#) og fagplan. Ved studiestart bekrefter studenten utdanningsplan på studentweb. Denne planen er en læringskontrakt, og må ikke oppfattes som kontrakt i juridisk forstand. Serviceerklæring og ytterligere informasjon om utdanningsplan finnes også tilgjengelig på hjemmesidene våre. Informasjon blir gitt ved studiestart.

4 Pedagogisk tenkning

Vi forstår læring som en aktiv og sammensatt prosess, som ikke bare handler om overføring av kunnskap i tradisjonell betydning, men at studentene selv er aktive og oppsøkende i forhold til kunnskap tar ansvar for egen læring. Læring er et komplekst samspill av det både lærere og studenter bringer med seg inn i lærings og undervisningssituasjonen. Dette betyr at tilstedeværelse i studieaktiviteter vil ha stor betydning for det totale læringsutbytte. Vi ønsker å være studentsentret mer enn lærersentret, som betyr at studentenes tidligere erfaringer, kunnskap og kompetanse er en betydelig ressurs i undervisning og læring og som igjen understreker betydningen av aktiv deltakelse. Lærerrollen vil være en veiledende og støttende funksjon i den enkeltes læringsprosess.

4.1 Arbeids og undervisningsformer

I tråd med høgskolens pedagogiske syn, rammeplanens intensjoner og nasjonalt kvalifikasjonsrammeverks vektlegging av mål og læringsutbytte benytter vi oss av varierte arbeids- og studieformer som fremmer faglig og personlig vekst gjennom individuelt arbeid og deltakelse i et læringsfellesskap. Bachelorutdanning i sykepleie er et fulltidsstudium. Høgskolen forutsetter at studentene er faglig aktive og tar del i de læringsformer og aktiviteter som skolen tilbyr og i den forbindelse bidrar aktivt til å oppnå forventet læringsutbytte og til å utvikle det faglige miljøet i høgskolen.

Forelesninger knyttes hovedsakelig til introduksjon av nytt kunnskapsstoff. De skal vise sammenhenger, bidra til utdyping av eller problematisering av ulike tema som studentene skal arbeide videre med. Studentene må være klar over at studiekraav kan være knyttet til

undervisning gitt i forelesning, men og at forelesninger alene ikke dekker pensum. Ytterligere studier vil være nødvendig for å oppnå forventet læringsutbytte.

Delt klasse/seminargrupper/workshops benyttes når kullet deles inn i mindre grupper med siktemål å utvikle evne til selvstendig tenkning og fagkritikk. Det legges her opp til stor grad av studentaktivitet. Seminarene vil gi flere ulike perspektiver på forskjellige tema, problematisere enkelte tema eller gå i dybden på mindre emneområder.

Gruppearbeid. Gruppearbeid er en nyttig og viktig arbeids- og studieform i studiet. Studentene utvikler gjennom dette en faglig refleksjon og oppøving i samarbeid. Det forventes aktiv deltakelse av alle gruppe-medlemmer, og det kreves utarbeiding av gruppekontrakter hvor forventninger og plikter blir tydeliggjort. Manglende deltakelse og oppfølging, vil gi ikke godkjent studiekrav i emnet.

Ferdighetslæring, forberedelse til og refleksjon over praksis er en arbeids- og studieform hvor skolen tilstreber at studentene jobber med integrering av teori og praksis gjennom oppøving av generelle ferdigheter og arbeid med caseoppgaver.

Praksisstudier er en viktig del av sykepleierutdanningen. Mål for praksisstudier er at studentene skal kunne integrere teori og praksis og bli reflekterte yrkesutøvere. Se egen omtale i neste kapittel.

Selvstudium. Studenten har ansvar for egen læring. Som en nødvendig del av læringsprosessen forutsettes det at studenten studerer aktivt også ved siden av organiserte arbeids- og studieformer. Skolen har som siktemål at studentene benytter seg flittig av biblioteket og dets ressurser. Skolen anbefaler studentene å danne kollokviegrupper som en nyttig del av selvstudiet.

Veiledning individuelt og i gruppe. Veiledning inngår som en del av praksis, ved skriftlige arbeider i studiet og i form av faste veilednings-/studiegrupper som studenten er en del av gjennom hele studiet.

Forskningsbasert undervisning/kunnskapsbasert praksis. Kunnskap som formidles på høgskolen skal være basert på empirisk og teoretisk forskning. Lærerne skal være formidlere av egne og andres forskningsresultater av betydning for sykepleiens teoretiske og praktiske kunnskapsgrunnlag. Studentene skal lære å forholde seg til, bedømme og anvende forskning som er en av kunnskapskildene ved kunnskapsbasert praksis, der erfaringsbasert kunnskap, bruker kunnskap og brukermedvirkning også vektlegges. Studentene vil lære seg bevisst bruk av ulike kunnskapskilder de kan dra nytte av i praksis.

Studentene har tilgang til den elektroniske databasen PPS (Praktiske prosedyrer i sykepleietjenesten). Prosedyrene er i tråd med lover og forskrifter, faglige retningslinjer og nasjonale standarder der det finnes, og bygger på oppdatert forskning og kunnskap. Databasen er tilgjengelig via Its learning (<https://www.itslearning.com/>), og vil bli benyttet i undervisningsøyemed og i forbindelse med praksisstudier. I tillegg har studentene tilgang til en rekke anerkjente helsefaglige databaser gjennom biblioteket.

Metodene fordrer høy grad av selvstendighet og egenaktivitet fra den enkelte student.

5 Praksisstudier

Se [Rammeplan for sykepleierutdanning](#) (2008):

Praksis og praksisforberedende undervisning utgjør til sammen 90 studiepoeng.

Praksisstudiene skal knyttes til alle hovedemner. I praksisstudiene får studenten mulighet til å erfare arbeidsfellesskap som framtidig yrkesutøver, samtidig som han/hun arbeider mot forventet kompetanse gjennom studiet.

Det skilles mellom:

1. Ferdighetstrening, forberedelse til og refleksjon over praksis utgjør 15 studiepoeng, tilsvarende 10 uker.

og

2. Praksisstudier i samarbeid med pasienter og pårørende utgjør 75 studiepoeng, tilsvarende 50 uker. Praksis på praksisstedene skal utgjøre gjennomsnittlig 30 timer per uke. Praksisstudier er gjenstand for veiledning, oppfølging og vurdering. Emnehefte for praksis for de enkelte praksisstudier beskriver nærmere innhold, fordeling, retningslinjer og spesifikke læringsutbytte beskrivelser for praksisstudiene. Observasjons- og hospiteringspraksis er kortvarige praksisstudier som ikke er gjenstand for vurdering. Disse kan være felt- og prosjektarbeider, observasjons- og punktpraksis og demonstrasjoner.

Praksisstudiene er en del av høgskolens studiekraav. For å bestå studiet må studenten oppfylle alle arbeidskraav som er lagt til praksis. Se egne emnehefter for praksis som legges ut under det enkelte praksisemne. Studiedeltaking skal ivaretas ved fremmøte og fravær skal registreres på vaktplanen av studenten og praksisveileder/kontaktperson. Fravær utover 10 % må studenten ta igjen i overenskomst med høgskole og praksissted. For stort fravær vil gi ikke bestått emne.

For å sikre nødvendig læring og at praksisstedene har tilstrekkelig veiledningskapasitet, stilles det minimumskrav om både aftenvakter, nattevakter og helgevakter i tillegg til dagvakter. Det gjøres oppmerksom på at studentene må følge oppsatt turnus i samsvar med praksisveileder/kontaktsykepleiers oppsett i enkelte praksisperioder, og i andre praksisperioder selv må lage en turnus tilpasset sin kontakt i praksis. Dette vil studentene få nærmere informasjon om i emnehefter for hver praksisperiode.

6 Studiekraav, vurderingsformer og uttrykk

6.1 Eksamen

Bestemmelser om eksamen er gitt i lov om universiteter og høyskoler, forskrifter om eksamen ved Betanien diakonale høgskole og utfyllende bestemmelser til eksamensforskrift ved Betanien diakonale høgskole. Se nettside [Lover, forskrifter og reglement](#)

Eksamen er skriftlig, muntlig eller praktisk prøving av kunnskaper. Resultatet inngår på vitnemålet eller regnes inn i en karakter på vitnemålet eller endelig karakterutskrift. Se nettside: [eksamensforskrift](#)

For at studiet skal kunne gi en bachelorgrad i sykepleie må alle eksamener være bestått.

6.2 Arbeidskrav

Arbeidskrav inngår som studiekraft og er forventet arbeid som inngår som en obligatorisk del av studiet. Disse kravene skal sikre at studenten har nådd forventet læringsutbytte/ læringsmål som er satt i fagplanen.

Arbeidskravene vurderes til godkjent/ikke godkjent og er knyttet til tilstedeværelse, individuelt og eller gruppearbeider, framføringer, arbeidskrav i praksis, etc. For at studiet skal kunne gi en bachelorgrad i sykepleie må arbeidskrav (se emneinformasjon) være godkjent.

6.3 Vurderingsordninger

I følge [Rammeplan for sykepleierutdanning](#) (2008) skal vurderingsordningene sikre at studentene i løpet av studiet tilegner seg de kunnskaper og kvalifikasjoner som er skissert i målsettingene/læringsutbyttebeskrivelsene for sykepleierutdanningen.

Høgskolen har som mål å fremme studenters medansvar for medstudenters læring og vil i enkelte arbeidskrav vektlegge vurdering av medstudenter ut fra gitte kriterier.

Læring er en kontinuerlig prosess. Med tanke på kontinuitet og fordyping forventes det at studentene er til stede i undervisningen. Det vil i noen tema stilles krav om tilstedeværelse. (se pkt 6.3.3.) Dette gjelder særlig undervisning hvor kunnskaper, ferdigheter og generell kunnskap ikke kan vurderes på annen måte, og gruppearbeid hvor gruppen er avhengig av de enkelte gruppe medlemmene for å fungere godt.

Skolen har forpliktet seg på at de utdannede sykepleierne har handlingsberedskap og kompetanse innen sykepleiefaget ved endt utdanning. Av den grunn er obligatorisk studiedeltakelse i praksis et studiekraft.

Vurderingsordningene kan omfatte skriftlig eksamen hjemme eller på skole, teoretiske og/eller praktiske prøver og andre studiekraft som vises i oversikt (se senere kapittel). Studiekraftene kan endres noe og vil bli vurdert ved årlige revideringer av fagplanen. For øvrig vises det til skolens [eksamensforskrift](#).

Vurderinger underveis i studiet (formativ vurdering) kan organiseres på mange ulike måter, blant annet gjennom oppgaveinnleveringer, deksamener, mappevurderinger og annet [Kvalitetsreformen](#). (St.meld. 27-2001-2002). Med formativ vurdering menes at lærere gir kvalifiserte tilbakemeldinger for å forbedre studentens kunnskaper, ferdigheter og holdninger. Dette er et motstykke til den summative vurdering som gir et karakteruttrykk for et spesifikt emne. Både formative og summative vurderingsordninger benyttes i studiet ved høgskolen.

6.4 Vurderingsuttrykk

I det nasjonale karaktersystemet ligger at ”vurderingsuttrykket ved eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering skal være bestått/ikke bestått eller en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått” (§3-9 (6) i lov om universitet og høgskole av 1. april 2005). Se [Utfyllende bestemmelser til eksamensforskriften](#) for beskrivelse av vurderingsuttrykk når bokstavkarakter benyttes.

Praksisvurdering:

For hver praksisperiode med varighet på minst 6 uker skal det foretas avsluttende vurdering i forhold til læringsutbyttebeskrivelsene. Det er utviklet emnehefter for praksisstudier, som beskriver praksisstedet, forventet læringsutbytte for praksisperioden, arbeidskrav til studenten

og vurderingsskjema. Kriteriene for å bestå praksisstudiene fremkommer av praksisdokumentene. Praksisstudier blir vurdert til bestått/ikke bestått. Arbeidskrav som inngår i praksis, blir vurdert godkjent/ikke godkjent.

For øvrig vises til [Forskrift til rammeplan for sykepleierutdanning](#) og kapittel om [praksisstudier](#).

Annen vurdering:

Høyskolen har valgt å bruke vurderingsuttrykket godkjent/ikke godkjent for arbeidskrav som refleksjonsnotater, logg, deltakelse/tilstedeværelse m.m. når disse er studiekrav som inngår for å få bestått emne.

6.5 Kvalitetssikring av studiet:

Studiet følger høyskolens kvalitetssikringssystem, og skal bidra til å sikre studiekvalitet. Med den menes en høy kvalitet i utdanning og læringsmiljø.

6.6 Skikkethet

Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning ble fastsatt av Kunnskapsdepartementet 30. juni 2006 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 4-10(6), og trådte i kraft 1. august 2006. (link):

[Forskrifter om skikkethetsvurdering](#)

Forskriften gjelder også for sykepleierstudenter.

Utdrag fra forskriften:

§ 2 Skikkethetsvurdering/definisjon

Løpende skikkethetsvurdering av alle studenter skal foregå gjennom hele studiet og skal inngå i en helhetsvurdering av studentens faglige og personlige forutsetninger for å kunne fungere som lærer eller som helse- og sosialpersonell. En student som utgjør en mulig fare for barnehagebarns, elevs, pasienters, klienters og brukers liv, fysiske og psykiske helse, rettigheter og sikkerhet, er ikke skikket for yrket.

Hvis det er begrunnet tvil om en student er skikket, skal det foretas en særskilt skikkethetsvurdering. Forvaltningslovens regler om saksbehandling kommer til anvendelse ved særskilt skikkethetsvurdering.

I henhold til forskriftens § 5 plikter høyskolen å informere alle nye studenter om skikkethetsvurdering og hva det innebærer.

[Rundskriv nr. F-14-06](#) fra Kunnskapsdepartementet gir **utdypende forklaring** på hvordan forskriften skal forstås.

(Se: <http://odin.dep.no/kd/norsk/dok/regelverk/rundskriv/070041-250003/dok-bn.html>).

Se også:

[Interne retningslinjer for skikkethetsvurdering](#)

6.7 Studiekraft og studieprogresjon

Høgskolen har som siktemål at studenten fullfører studiet på normert tid (6 semestre). Det er samtidig stilt krav til studieprogresjon underveis i studiet, som betyr at noen emner må vere bestått for å kunne fortsette det planlagte/ forventede studieløpet (Se oversikt under). Generelt gjelder at alle studiekraft/arbeidskraft i ett studieår må vere bestått før en kan gjennomføre praksisstudier i påfølgende årshet.

Alle studiekraft (eksamener og arbeidskraft) må vere godkjent før vitnemål utstedes.

6.8 Tilstedeværelse/fravær

Fravær fra obligatorisk undervisning, utløser alternative vurderingsmåter. Studentene har selv ansvar for å dokumentere deltakelse ved å signere på skjema som sendes rundt av ansvarlig lærer i undervisningen.

Det er krav om tilstedeværelse ved fremlegg / presentasjon av gruppearbeid. *Tidspunkt: Se timeplan.*

7 Emneinformasjon

7.1 Emne 1 A - Sykepleiens faglige vitenskapelige grunnlag del 1

Navn	Sykepleiens faglige og vitenskapelige grunnlag. del 1 Nursing's academic and scientific basis. Part 1
Emnekode	1A
Studiepoeng	11
Studium	Bachelor i sykepleie
Semester	1 semester
Forkunnskaper	Ingen
Undervisningsspråk	Norsk
Kategori	Obligatorisk emne.

Emnebeskrivelse/innhold:

Emnet skal gi studenten en forståelse av sykepleierens særegne fagområde og funksjon.

Kunnskaper om sykepleiefagets historie, kjernebegreper som omsorg og livskvalitet, etikk og jus skal samlet gi en forståelse for sykepleierrollen i et tverrfaglig helsevesen.

Kunnskapsbasert praksis er sentralt for et yrke der kunnskapsgrunnlaget er i kontinuerlig utvikling. Emnet skal gi studenten en innføring i kunnskaper og ferdigheter som er nødvendig for å kunne oppsøke den best tilgjengelige kunnskap en har behov for ut fra de problemstillinger en står overfor.

Læringsutbytte:

Etter gjennomført emne skal studenten

- ha innsikt i sykepleiens faglige grunnlag og vitenskapelige ståsted
- ha kunnskap om sykepleiens historie i et samfunnsperspektiv og som en del av den diakonale historie

- kunne anvende sentrale sykepleiebegreper til å belyse pasientcase
- ha kjennskap til kvalitetsarbeid i sykepleie
- ha forståelse for betydningen av kunnskapsbasert praksis i sykepleiefaget
- kunne søke etter forskningsartikler og gjøre rede for innhold i dem
- kunne reflektere over hvordan ulike menneskesyn og etisk tenkningsgrunnlag kan ha betydning for ulike situasjoner i klinisk praksis
- ha kunnskap om juridiske rammer som styrer sykepleieutøvelsen
- kunne skrive fagtekster etter angitte normer for bruk av og henvisning til ulike litteraturkilder

Arbeids- og undervisningsformer: Forelesninger, oppgaveskriving individuelt og i gruppe, fremlegg og selvstudier.

Studiekrav, vurderingsformer og - uttrykk

Emnet vurderes ved bokstavkarakter A – F.

Eksamensform er mappevurdering. Studiekrav og vurderingsform som inngår i mappen gjøres rede for i emnehefte som utgis ved emnestart.

Godkjent av/ dato:	29.03.11
Sist revidert av / dato:	Vårsem. 2011

7.2 Emne 2 A - Sykepleiens naturvitenskapelige grunnlag del 1

Navn	Sykepleiens naturvitenskapelige grunnlag (anatomi og fysiologi) Nursing Science foundation (anatomy and physiology)
Emnekode	2A
Studiepoeng	12
Studium	Bachelor i sykepleie
Semester	1 semester
Forkunnskaper	Ingen
Undervisningsspråk	Norsk
Kategori	Obligatorisk emne.

Emnebeskrivelse/innhold: Dette emnet skal bidra til forståelse for hvordan medisinsk og naturvitenskapelig kunnskap legges til grunn for å kunne utøve faglig forsvarlig sykepleie

Læringsutbytte: Etter gjennomført emne skal studenten:

- ha kunnskaper om menneskets anatomiske oppbygging
- ha kunnskaper om hvordan fysiologiske prosesser fungerer hos mennesket
- ha kunnskap om hvordan de vanligste mikroorganismer formerer seg
- har kunnskap om sykdomsfremkallende mikroorganismer
- ha kunnskap om ulike metoder som brukes for å tilintetgjøre uønskede mikroorganismer og sporer
- ha kunnskaper og ferdigheter i hygieniske tiltak
- ha kjennskap til sykepleierens funksjons- og ansvarsområde når det gjelder legemiddelhåndtering
- kjenne til de juridiske aspektene ved legemiddelhåndtering

- ha kunnskap om ulike legemiddelformer og administrasjonsmåter

Arbeids- og undervisningsformer For at studenten skal oppnå de overordnede læringsutbytter som er skissert for emnet gis det innføringsforelesninger i sentrale emner. Selvstudie og kollokviegrupper med muligheter for veiledning.

Noen av studie- og arbeidskrav i emnet skal arbeides med i grupper.

Studiekrav, vurderingsformer og - uttrykk

Godkjenning av emne 2 A forutsetter at følgende studiekrav er gjennomført og godkjent:

Test i hygiene: Det vil bli gitt en test i mikrobiologi og hygiene på It's learning.

Vurderingsuttrykk: godkjent/ikke godkjent. Nærmere informasjon om gjennomføring og tid vil bli gitt ved emnestart.

Skoleeksamen(5 t) Studentens kunnskaper i anatomi og fysiologi vil bli prøvd i en skriftlig teoretisk skoleeksamen. Bokstavkarakter

Godkjent av/ dato:	29.03.11
Sist revidert av / dato:	Vårsem.2011

7.3 Emne 3 A og B - Grunnleggende sykepleie

Navn	Grunnleggende sykepleie Basic nursing
Emnekode	3 A og B
Studiepoeng	4 + 7,5 (11,5)
Studium	Bachelor i sykepleie
Semester	1 og 2 semester
Forkunnskaper	Ingen
Undervisningsspråk	Norsk
Kategori	Obligatorisk emne.

Emnebeskrivelse/innhold: **Emnebeskrivelse/innhold:** Fokus for emnet er teoretiske kunnskaper og praktiske ferdigheter i grunnleggende sykepleie.

Læringsutbytte:

Etter gjennomført emne skal studenten:

- Kunne søke og anvende oppdatert kunnskap i grunnleggende sykepleie
- Kunne kritisk vurdere behov for sykepleie, med vekt på pasientens ressurser, og planlegge tiltak i forhold til menneskets grunnleggende behov.
- Kunne planlegge å gjennomføre praktiske prosedyrer i henhold til hygieniske prinsipper.
- Kunne gjøre rede for aldringsteorier og normale aldringsprosesser og de utfordringer det medfører for sykepleieutøvelse.
- Ha kunnskap om risikofaktorer ved sykdom, og forebyggende tiltak.
- Ha kunnskap om faglige, juridiske og etiske rammer for sykepleiedokumentasjon
- Kunne redegjøre for ulike teorier om kommunikasjon som er nødvendig for å ivareta sykepleiens funksjonsområde.
- Kunne anvende etisk teorikunnskap til å reflektere over pasientsituasjoner der autonomi og

integritet utfordres i ulike pleie og omsorgssituasjoner.

Arbeids- og undervisningsformer: Forelesninger, gruppearbeid og ferdighetstrening.

Studiekraft, vurderingsformer og – uttrykk

Godkjenning av emne 3A/B forutsetter at følgende studiekraft er gjennomført:

3A- Arbeidskraft: Deltatt i gruppearbeid med fremlegg. Godkjent/ikke godkjent.

3A må være godkjent for å kunne levere inn resterende mappe i 3B.

3B- Mappevurdering: Levert oppgaver som inngår i mappevurdering. Bokstavkarakter

Praktisk/teoretisk test i sykepleie: Testen er utformet som praktiske situasjoner som krever at studenten anvender teoretiske kunnskaper og praktiske ferdigheter tilegnet i semesteret.

Bestått/ ikke bestått

Deltakelse på obligatorisk undervisning.

Se for øvrig emneheftet som legges ut ved oppstart av emnet.

Godkjent av/ dato:	29.03.11
Sist revidert av / dato:	Vårsem.2011

7.4 Emne 2 B - Sykepleiens naturvitenskaplige grunnlag del 2

Navn	Sykepleiens naturvitenskaplige grunnlag (Sykdomslære, legemiddelregning, farmakologi) Nursing Science foundation (Pathology, pharmaceutical calculations, pharmacology)
Emnekode	2B
Studiepoeng	12stp
Studium	Navn
Semester	2. semester
Forkunnskaper	Bestått emne 1A
Undervisningsspråk	Norsk
Kategori	Obligatorisk emne.

Emnebeskrivelse/innhold: Dette emnet skal bidra til forståelse for hvordan medisinsk og naturvitenskapelig kunnskap legges til grunn for å kunne utøve faglig forsvarlig sykepleie

Læringsutbytte: Etter gjennomført emne skal studenten:

- redegjøre for kroppens prosesser ved skader, feilfunksjon eller sykdom
- vite hvilke årsaker som bidrar til utvikling av sykdom
- redegjøre for akutte og kroniske sykdom og hvordan de virker inn på pasienten
- gjøre rede for akutte skader og behandling av dem (jrf. førstehjelpskurs)
- forstå sammenhengen mellom sykdomslære og behandling
- redegjøre for sykdomsprosesser hos eldre pasienter
- forstå mekanismer ved global spredning av infeksjonssykdommer

- kjenne til vaksinasjonsprogrammer
- vise forståelse for sentrale begrep innen generell farmakologi
- redegjøre for spesiell farmakologi knyttet til ulik medisinsk behandling
- kjenne til legemidler og rusmidler som kan føre til misbruk
- kjenne til legemiddelinteraksjon

Arbeids- og undervisningsformer: Forelesninger, samlinger, gruppearbeid,

Studiekrav, vurderingsformer og - uttrykk

Bestått emne 2B forutsetter at følgende studiekrav er gjennomført og bestått:

Prøve i legemiddelregning m/ Vurderingsuttrykk: bestått/ikke bestått. Denne prøven som må være feilfri før studenten kan starte medisinsk eller kirurgisk praksis. Utsatt test vil bli arrangert inntil 2 ganger i samme semester.

Skoleeksamen.(5t) Vurderingsuttrykk: Bokstavkarakter. Eksamen må være bestått innen praksisstart medisinsk eller kirurgisk sykepleie. Ny/utsatt eksamen arrangeres neste semester.

Vekting angis dersom det er aktuelt. Bokstavkarakter eller bestått/ikke bestått.

Godkjent av/ dato:	29.03.11
Sist revidert av / dato:	Vårsem.2011

7.5 Emne 4 - Sykepleie til pasienter i sykehjem

Navn	Sykepleie til pasienter i sykehjem. (praksis) Nursing care to patients in nursing homes. (practice)
Emnekode	4
Studiepoeng	12
Studium	Bachelor i sykepleie
Semester	2. semester
Forkunnskaper	Bestått emne 1A/2A og 3A/B og medikamentregning
Undervisningsspråk	Norsk
Kategori	Obligatorisk emne.

Emnebeskrivelse/innhold:

Sykepleie til pasienter i sykehjem er et praksisemne der studentene skal integrere tidligere tilegnede teorikunnskaper til reelle pasientsituasjoner. Studenten skal tilegne seg grunnleggende kunnskaper og ferdigheter som utgangspunkt for spesialisering i videre studieløp, samt handlingskompetanse i sykepleie til pasienter i sykehjem.

Læringsutbytte:

Etter endt praksis skal studenten ha tilegnet seg kunnskaper, ferdigheter og handlingskompetanse i utøvelse av sykepleie på et nivå som gjør at hun/han:

- Vurderer konsekvenser av sykdom og aldringsprosesser for pasient og pårørende.
  - samhandler med pasienten i samsvar med faglig forsvarlighet og pasientmedbestemmelse

- vurderer ulike pasientsituasjoner, planlegger, prioriterer og gjennomfører sykepleien til pasienten
- evaluerer gjennomførte sykepleiehandlinger
- dokumenterer sykepleie
- Begrunner valg og vurderinger av tiltak med teoretisk kunnskap i samsvar med den enkelte pasientsituasjon.
- Studenten erkjenner et faglig og personlig ansvar for egne vurderinger og handlinger, samt vurderer og holder seg innenfor eget kompetansenivå.
- Studenten opptrer på en måte som styrker pasientens tillit til sykepleietjenesten
- Utøver selvstendig sykepleie i henhold til spesifikasjoner gitt i fagplan for praksis.

Arbeids- og undervisningsformer: Praksis på sykehjemsavdeling, veiledning individuelt og i grupper, arbeid med ulike skriftlige arbeidskrav

Studiekrav, vurderingsformer og - uttrykk

Praksis vurderes av veileder og lærer til bestått/ikke bestått

Arbeidskrav som angitt i emnehefte må være godkjent for at praksisemnet kan gis bestått.

Pensum/litteratur:

Det forutsettes at studenten aktivt bruker pensum fra tidligere gjennomførte teoriemner.

Godkjent av/ dato:	29.03.11
Sist revidert av / dato:	Vårsem. 2011

7.6 Emne 5 A og 5 B - Sykepleie til akutt/kritisk syke pasienter

Navn	Sykepleie til akutt/kritisk syke pasienter (del 1 og 2) Nursing of critically ill patients (Part 1 & 2)
Emnekode	5A og 5B
Studiepoeng	9 + 1,5 (10,5)
Studium	Bachelor i sykepleie
Semester	Høst og vår
Forkunnskaper	Bestått 1.studieår
Undervisningsspråk	Norsk
Kategori	Obligatorisk emne.

Emnebeskrivelse/innhold: Emnet bygger særskilt på kunnskaper fra grunnleggende sykepleie, anatomi, fysiologi og sykdomslære og har til hensikt å forberede studenten på å kunne utøve faglig forsvarlig og begrunnet sykepleie til pasienter innlagt på medisinsk og kirurgisk avdeling.

Læringsutbytte:

- Studenten har teoretiske kunnskaper om sykepleie til pasienter i kirurgisk og medisinsk avdeling.
- Studenten har en teoretisk faglig forståelse av sykepleie til akutt, kritisk syke som setter studenten i beredskap til å samle og vurdere data, kartlegge pasientens problem

og ressurser, sette seg mål og planlegge, gjennomføre, evaluere og dokumentere sykepleietiltak i praksis.

- Studenten har tilegnet seg ferdighet og kunnskap i noen utvalgte sykepleiefaglige prosedyrer.
- Studenten bearbeider og ser sammenhenger mellom sin teoretiske og erfaringsbaserte kunnskap om sykepleie til akutt, kritisk syke pasienter.
- Studenten innehar kunnskap fra pensum om sykepleie til akutt, kritisk syke.

Arbeids- og undervisningsformer: Forelesninger, selvstudie, trening alene og i grupper samt aktiv bruk av PPS. . Selvstudie.

Emnet starter med teoretisk gjennomgang av noen sentrale sykepleiefaglige områder der studenten skal tilegne seg kunnskap og forståelse gjennom selvstudie og forelesninger. På bakgrunn av faglig kunnskap og refleksjon trener studenten på noen utvalgte praktisk-teoretiske ferdigheter (prosedyrer) som er aktuelle i sykepleieutøvelse til pasienter i medisinsk og kirurgisk avdeling. Her gjør studenten seg bruk av læreverktøyet PPS (praktiske prosedyrer i sykepleietjenesten).

På bakgrunn av praktisk, klinisk pasienterfaringer repeterer studenten teoretisk kunnskap fra pensum og emne 5a. Dette gjøres ved hjelp av egen valgt studieteknikk.

Studiekrav, vurderingsformer og - uttrykk

Studenten gjennomgår en obligatorisk praktisk/teoretisk test ved ferdighetssenteret på høyskolen som må være bestått for at studenten kan delta i emnekode 6 A. Vurderingsuttrykk: bestått/ikke bestått.

Skole eksamen (5 t) vår. Vurderingsuttrykk: Bokstavkarakter

Praksis: Øvelse i ferdighetssenter

Godkjent av/ dato:	29.03.11
Sist revidert av / dato:	Vårsem.2011

7.7 Emne 6 A og 6 B - Sykepleie til pasienter i medisinsk kirurgisk praksis

Navn	Sykepleie til pasienter i medisinsk og kirurgisk avdeling(praksis del 1 og 2) Nursing care to patients in medical and surgical department (Practice Part 1 and Part 2)
Emnekode	6A og 6B
Studiepoeng	12 + 18 (30)
Studium	Bachelor i sykepleie
Semester	Høst og vår
Forkunnskaper	Bestått 1. studieår og emne 5A (6A for å fortsette til emne 6B)
Undervisningsspråk	Norsk
Kategori	Obligatorisk emne.

Emnebeskrivelse/innhold: I emnet sykepleie til pasienter i medisinsk og kirurgisk avdeling

skal studenten utvikle kunnskaper, ferdigheter og handlingskompetanse til å utøve sykepleie til pasienter som trenger medisinsk eller kirurgisk behandling i spesialisthelsetjenesten.

Læringsutbytte: Etter gjennomført emne skal studenten ha tilegnet seg kunnskaper, ferdigheter og handlingskompetanse i utøvelse av sykepleie på et nivå som gjør at hun/han

- anvender sykepleieprosessen og utøver selvstendig sykepleie i henhold til spesifikasjoner gitt i *Fagplan for praksis*
  - vurderer konsekvenser av sykdom for pasient og pårørende
  - samhandler med pasienten i samsvar med faglig forsvarlighet og pasientmedbestemmelse
  - vurderer ulike pasientsituasjoner, planlegger, prioriterer og gjennomfører sykepleien til pasienten
  - evaluerer gjennomførte sykepleiehandlinger
  - dokumenterer sykepleie
- begrunner valg og vurderinger av tiltak med teoretisk kunnskap i samsvar med den enkelte pasientsituasjon
- erkjenner faglig og personlig ansvar for egne vurderinger og handlinger
- opptrer på en måte som styrker pasientens tillit til sykepleietjenesten
- utøver kunnskapsbasert sykepleie

Arbeids- og undervisningsformer: Se emnehefte for praksis

Studiekraft, vurderingsformer og - uttrykk

Bestått emne 6A og 6B forutsetter at arbeidskrav er gjennomført og godkjent, se eget emnehefte som legges ut ved emnestart.

Emnet vurderes til bestått/ikke bestått.

Praksis: Retningslinjer for praksisstudier

Studieopphold i utlandet: Det kan være aktuelt å søke om studieopphold i utlandet i 2. Praksisperiode.

Pensum/litteratur: Studenten nyttiggjør seg pensum fra første studieår og fra emne 5A og 1B i andre studieår

Godkjent av/ dato:	29.03.11
Sist revidert av / dato:	Vårsem.2011

7.8 Emne 7 - Sykepleiens samfunnsvitenskaplige grunnlag

Navn	Sykepleiens samfunnsvitenskaplige grunnlag (psykologi, sosiologi, sosialantropologi) Nursing's social science foundation (psychology, sociology, anthropology)
Emnekode	7
Studiepoeng	9
Studium	Bachelor i sykepleie

Semester	4 semester
Forkunnskaper	Bestått 1. Studieår og må være bestått innen første praksis 3. studieår.
Undervisningspråk	Norsk
Kategori	Obligatorisk emne.

Emnebeskrivelse/innhold: Emnet gir en teoretisk innføring i sentrale begreper og aktuell ervervet kunnskap fra sosiologi, sosialantropologi og psykologi. Fagkunnskap fra disse vitenskapene gir redskaper for å forstå menneskers reaksjoner og følelser i møte med sykdom, død og endret livssituasjon. Hensikten er at studentene på bakgrunn av kunnskaper om mennesket og samfunn kan møte pasienten med forståelse og respekt og handle faglig og etisk forsvarlig ut fra dette.

Læringsutbytte:

Studenten har kunnskaper om menneskets normale psykologiske og sosiale tilbøyeligheter ut fra sentrale emner og begreper innen sosiologi, psykologi og sosialantropologi.

Studenten kan anvende kunnskapen i refleksjon relatert til pasientens reaksjoner og atferd, samt egen profesjon og yrkesutøvelse.

Arbeids- og undervisningsformer: Forelesninger, selvstudie.

Studiekrav, vurderingsformer og - uttrykk

Skoleeksamen (4 t). Vurderingsuttrykk: Bokstavkarakter

Arbeidskrav: Kunnskap fra sykepleiens samfunnsvitenskapelige grunnlag blir etterspurt i et refleksjonsnotat fra praksis (Emne 6B – kirurgisk/medisinsk praksis), Arbeidskravet vurderes til : Godkjent/ikke godkjent.

Godkjent av/ dato:	29.03.11
Sist revidert av / dato:	Vårsem.2011

7.9 Emne 1 B - Sykepleiens faglige vitenskapelige grunnlag

Navn	Sykepleiens faglige vitenskapelige grunnlag del 2 Nursing's professional scientific basis part 2
Emnekode	1B
Studiepoeng	6
Studium	Bachelor i sykepleie
Semester	4. semester
Forkunnskaper	Bestått 1.studieår og emne 5A og 6A
Undervisningspråk	Norsk
Kategori	Obligatorisk emne.

Emnebeskrivelse/innhold:

Hensikten med emnet er at en skal kunne lese og vurdere kvaliteten på forskningsartikler, nyttiggjøre seg forskningsresultater samt vurdere hvorvidt forskningen skal implementeres i praksis.

Læringsutbytte: Etter gjennomført emne skal studenten:

- kunne formulere en søkbar problemstilling
- kunne gjennomføre systematiske litteratursøk i utvalgte databaser
- kunne kritisk vurdere kvantitativ og kvalitativ vitenskapelig artikkel
- kunne kritisk vurdere en systematisk oversiktsartikkel
- kunne presentere fremlegg av forskningslitteratur

Arbeids- og undervisningsformer: Forelesninger, samlinger, gruppearbeid, praksis, etc.

Studiekraft, vurderingsformer og - uttrykk

Godkjenning av emne 1B forutsetter at følgende studiekraft (eksamen og arbeidskraft) er gjennomført og bestått:

- tilstedeværelse på obligatorisk undervisning
- tilstedeværelse på obligatoriske plenumsdiskusjoner
- gruppearbeid med fremlegg
- gruppeeksamen; bestått gruppeoppgavene og deltatt i gruppearbeid.

Vurderingsuttrykk: Hjemmeeksamen, bestått/ikke bestått. Arbeidskraft inngår ikke i slutt karakteren, men kan være krav som må være godkjent for å gå opp til eksamen.

Se for øvrig eget emnehefte som legges ut ved studiestart

Godkjent av/ dato:	29.03.11
Sist revidert av / dato:	Vårsem.2011

7.10 Emne 8 - Førstehjelp

Navn	Førstehjelp First Aid
Emnekode	8
Studiepoeng	3
Studium	Bachelor i sykepleie
Semester	4 semester
Forkunnskaper	Bestått emne 5A og 6A.
Undervisningsspråk	Norsk
Kategori	Obligatorisk emne.

Emnebeskrivelse/innhold:

Hensikten med emnet er å sikre at studentene har oppdaterte kunnskaper om basal hjerte/lunge redning og kjennskap til avansert hjerte/lungeredning, prehospital organisering/ledelse ved katastrofer og AMK's rolle i dette. Forelesningene fokus på traumer, skadebehandling og skadeprioritering. Gjennom gruppearbeid og praktiske øvelser får studentene erfaring i å utarbeide /gjennomføre katastrofeøvelser, samt inneha roller som markør, aktiv førstehjelper og observatør. Bestått emne forutsetter at studenten er tilstede og deltar aktivt i gruppearbeid, gjennomføring av øvelsesdager, samt scorer minst 50% på

multiple-choice test.

Læringsutbytte:

Etter gjennomført emne skal studenten:

- Kunne utføre hjerte/lunge redning (BHLR)
- Ha kjennskap til avansert hjerte/lunge redning (AHLR)
- Kunne vurdere skader og prioritere riktige førstehjelpstiltak
- Ha handlingsberedskap i akutt situasjoner
- Ha kunnskap om skadestedsorganisering og katastrofeberedskap

Arbeids- og undervisningsformer: Forelesninger, gruppearbeid og samlinger

Studiekrav, vurderingsformer og - uttrykk

Godkjenning av emnet forutsetter at følgende arbeidskrav er godkjent:

- Fremmøte og aktiv deltakelse i gruppearbeid og dager med katastrofeøvelser
- Minimum 50% rett på "multiple choice" test

Vurderingsuttrykk: bestått/ikke bestått. Eget kursbevis utdeles ved bestått emne.

Godkjent av/ dato:	29.03.11
Sist revidert av / dato:	Vårsem.2011

7.11 Emne 9 - Sykepleie til mennesker gjennom livsløpet

Navn	Sykepleie til mennesker gjennom livsløpet - et helsefremmende perspektiv. Nursing care to people throughout life - a health perspective.
Emnekode	9
Studiepoeng	10,5
Studium	Bachelor i sykepleie
Semester	5 semester
Forkunnskaper	Bestått emne 5A/B , 6A/B
Undervisningsspråk	Norsk
Kategori	Obligatorisk emne.

Emnebeskrivelse/innhold:

Hensikt med emnet sykepleie til mennesker gjennom livsløpet - et helsefremmende perspektiv, er å gi studentene kunnskaper om hvordan sykdom og helse påvirker befolkningen, og hvordan en tilrettelegger for tiltak som styrker individets og miljøets ressurser.

Emnet skal gi studentene kunnskaper til å kunne identifisere sykdomsphenomen og ha handlingskompetanse for å bidra til helsefremmende prosesser hos individ og samfunn.

Læringsutbytte:

Etter avsluttet emne skal studentene kunne anvende kunnskap om hvordan sykdom og helse påvirker befolkningen, og hvordan en tilrettelegger for tiltak som styrker individets og miljøets ressurser.

Studentene skal kunne anvende et analyserende syn på helse og videreføre kunnskap på et

vitenskapelig grunnlag, samt reflektere over fremtidig handlingskompetanse i yrkesrollen.

Arbeids- og undervisningsformer: Forelesninger, seminar, gruppearbeid

Studiekraft, vurderingsformer og - uttrykk

Skoleeksamen, (4t) - bokstavkarakter.

Praksis: Veiledet praksis knyttet til sykepleie til pasienter i psykisk helsevern, sykepleie til pasienter i hjemmebaserte tjenester med varighet 8 uker (se emne 10A og 10 B)

Observasjonspraksis, teori og prosjekt knyttet til helsefremming og forebygging, hvor praksis er knyttet til føde/barsel og helsestasjon. (se emne 10C)

Godkjent av/ dato:	29.03.11
Sist revidert av / dato:	Vårsem. 2011

7.12 Emne 10 A - Sykepleie til pasienter i psykiatrisk helsevern

Navn	Sykepleie til pasienter i psykiatrisk helsevern Nursing of patients in psychiatric wards
Emnekode	10A
Studiepoeng	12
Studium	Bachelor i sykepleie
Semester	5 eller 6. semester
Forkunnskaper	Bestått emne 5A/B, 6A/B og Emne 7.
Undervisningsspråk	Norsk
Kategori	Obligatorisk emne.

Emnebeskrivelse/innhold:

Hensikt med praksisstudiene er at studenten opparbeider handlingskompetanse i forhold til sykepleieoppgaver i psykisk helsevern basert på et helhetlig menneskesyn. Herunder regnes personer med akutte og kroniske sykdomstilstander. Administrativt arbeid tillegges spesielt fokus i praksis. Studenten skal i praktiske situasjoner begrunne sine valg både faglig og etisk. Emnet bygger på kunnskap fra alle tidligere emner i studiet. Studenten anvender kunnskap fra teoriemnene til å finne løsninger i reelle pasientsituasjoner, planlegger og gjennomfører sykepleie til pasienter, og reflekterer over praksissituasjoner. Gjennom praksisstudier skal studenten tilegne seg kunnskaper om hvordan sykdom innvirker på pasient og pårørende og sykdoms betydning for livskvalitet, håp, velvære (og mestring).

God pasientbehandling skjer gjennom teamarbeid og tverrfaglig samarbeid. Det forventes at studenten aktivt samarbeider med ulike profesjoner og nivåer i helsetjenesten.

Læringsutbytte: Etter endt praksis skal studenten ha tilegnet seg kunnskaper, ferdigheter og handlingskompetanse i utøvelse av sykepleie på et nivå som gjør at hun/han

- Reflekterer over egen praksis og justerer denne under veiledning.
  - samhandler med pasienten i samsvar med faglig forsvarlighet og pasientmedbestemmelse
  - vurderer ulike pasientsituasjoner, planlegger, prioriterer og gjennomfører sykepleie til pasienten

- evaluerer gjennomførte sykepleiehandlinger
- dokumenterer sykepleie
- Begrunner valg og vurderinger av tiltak med teoretisk kunnskap i samsvar med den enkelte pasientsituasjon.
- Veileder og underviser pasient, pårørende og helsepersonell
- Studenten erkjenner et faglig og personlig ansvar for egne vurderinger og handlinger, og anvender forskningsresultater i gjennomføringen av sykepleie
- Studenten har kunnskap om lovverk samt politiske og administrative virkemidler som legger premissene for god sykepleie
- Arbeider selvstendig og bidrar til utvikling av god praksis.

Arbeids- og undervisningsformer: Praksis ved poster/avdelinger innen psykisk helsevern, veiledningsgrupper.

Studiekrav, vurderingsformer og - uttrykk

Vurdering av praksis ut fra forventet læringsutbytte, progresjon og godkjente arbeidskrav (se emnehefte)

Vurderingsinntrykk: Bestått/ikke bestått.

Studieopphold i utlandet: Kan være aktuelt å søke om å ta praksis emnet i utlandet.

Godkjent av/ dato:	29.03.11
Sist revidert av / dato:	Vårsem. 2011

7.13 Emne 10 B - Sykepleie til pasienter i hjemmebaserte tjenester

Navn	Sykepleie til pasienter i hjemmebaserte tjenester Nursing care to patients in home-based services
Emnekode	10B
Studiepoeng	12
Studium	Bachelor i sykepleie
Semester	5 eller 6. semester
Forkunnskaper	Bestått emne 5A/B, 6A/B, og Emne 7
Undervisningsspråk	Norsk
Kategori	Obligatorisk emne.

Emnebeskrivelse/innhold:

Hensikt med praksisstudiene er at studenten opparbeider handlingskompetanse i forhold til sykepleieoppgaver i hjemmebaserte tjenester basert på et helhetlig menneskesyn. Herunder regnes personer med langvarig funksjonssvikt, ”kroniske” tilstander og funksjonshemminger. Administrativt arbeid tillegges spesielt fokus i praksis. Studenten skal i praktiske situasjoner begrunne sine valg både faglig og etisk.

Emnet bygger på kunnskap fra alle tidligere emner i studiet. Studenten anvender kunnskap fra teoriemnene til å finne løsninger i reelle pasientsituasjoner, planlegger og gjennomfører sykepleie til pasienter, og reflekterer over praksissituasjoner. Gjennom praksisstudier skal studenten tilegne seg kunnskaper om hvordan sykdom innvirker på pasient og pårørende og sykdoms betydning for livskvalitet, håp, velvære (og mestring).

God pasientbehandling skjer gjennom teamarbeid og tverrfaglig samarbeid. Det forventes at studenten aktivt samarbeider med ulike profesjoner og nivåer i helsetjenesten.

Læringsutbytte: Hensikt med emne 10c er å gi studentene kunnskap om ulike modeller for helsefremmende og forebyggende arbeid, til at bruke modellene både til å undervise og veilede studenter og kommende medarbeidere med hensikt til å endre individuell livsstil. Studentene skal vara bevisst på hvordan helsefremmende og forebyggende arbeid ofte griper inn i folks hverdagsliv og hvilke etiske implikasjoner det gir. Emnet skal gjøre studentene bevisst på sykepleiers rolle i folkehelsearbeidet ha kunnskap om og handlingskompetanse til å kunna anvende forskningsbasert kunnskap som grunnlag for og gjennomføring av tiltak som fremmer helse og forebygger sykdom hos friske og utsatte grupper i befolkningen. Etter avsluttet emne skal studentene, ha opparbeidet seg handlingskompetanse til å vurdere hvordan grupper i ulike stadier av livssyklusen er utsatt for helserisiko og hvilke utfordringer en står overfor i dagens samfunn. Studentene skal ha kunnskap om utvikling i folkehelsen, innsikt i helsepolitiske føringer og ha forståelse for helsefremmende og forebyggende arbeid som en tverrfaglig disiplin.

Etter endt praksis skal studenten ha tilegnet seg kunnskaper, ferdigheter og handlingskompetanse i utøvelse av sykepleie på et nivå som gjør at hun/han

- Reflekterer over egen praksis og justerer denne under veiledning.
  - samhandler med pasienten i samsvar med faglig forsvarlighet og pasientmedbestemmelse
  - vurderer ulike pasientsituasjoner, planlegger, prioriterer og gjennomfører sykepleien til pasienten
  - evaluerer gjennomførte sykepleiehandlinger
  - dokumenterer sykepleie
- Begrunner valg og vurderinger av tiltak med teoretisk kunnskap i samsvar med den enkelte pasientsituasjon.
- Veileder og underviser pasient, pårørende og helsepersonell
- Studenten erkjenner et faglig og personlig ansvar for egne vurderinger og handlinger, og anvender forskningsresultater i gjennomføringen av sykepleie
- Studenten har kunnskap om lovverk samt politiske og administrative virkemidler som legger premissene for god sykepleie
- Arbeider selvstendig og bidrar til utvikling av god praksis.

Arbeids- og undervisningsformer: Praksis og veiledningsgrupper.

Studiekrav, vurderingsformer og uttrykk

Vurdering av praksis ut fra forventet læringsutbytte, progresjon og godkjente arbeidskrav (se emnehefte)

Vurderingsinntrykk: Bestått/ikke bestått.

Studieopphold i utlandet: Kan være aktuelt å søke om å ta praksis emnet i utlandet..

Godkjent av/ dato:	29.03.11
Sist revidert av / dato:	Vårsem.2011

7.14 Emne 10 C - Helsefremmende og forebyggende arbeid

Navn	Helsefremmende og forebyggende arbeid Health promotion and prevention
Emnekode	10 C
Studiepoeng	12
Studium	Bachelor i sykepleie
Semester	5 eller 6 semester
Forkunnskaper	Bestått emne 5A/B ,6A/B, Emne 7
Undervisningspråk	Norsk
Kategori	Obligatorisk emne.

Emnebeskrivelse/innhold:

Hensikt med emne er å gi studentene kunnskap om ulike modeller for helsefremmende og forebyggende arbeid. Studentene skal være bevisst på hvordan helsefremmende og forebyggende arbeid ofte griper inn i folks hverdagsliv og hvilke etiske implikasjoner det gir. Emnet skal gjøre studentene bevisst på sykepleiers rolle i folkehelsearbeidet og viktig forskningsbasert kunnskap som grunnlag for gjennomføring av tiltak som fremmer helse og forebygger sykdom hos friske og utsatte grupper i befolkningen. Studentene skal få forståelse for og vurdere hvordan grupper i ulike stadier av livssyklusen er utsatt for helserisiko og hvilke utfordringer en står overfor i dagens samfunn. Kunnskap om utvikling i folkehelsen, innsikt i helsepolitiske føringer og ha forståelse for helsefremmende og forebyggende arbeid som en tverrfaglig disiplin vil også bli vektlagt.

Læringsutbytte:

Har innsikt i helsepolitiske føringer, kunnskaper og handlingskompetanse om sentrale tema og teorier innen helsefremming og forebygging. Anvender forsknings og utviklingsarbeid innenfor fagområdet for å kunne planlegge og gjennomføre arbeidsoppgaver og prosjekter som fremmer helse og forebygger sykdom hos befolkningen. Har kunnskaper om utvikling i folkehelsen, hvordan samfunnsstruktur og livsstil henger sammen og har betydning for helsen. Har handlingsberedskap til å bruke vitenskapelig forskning og pedagogisk praksis til å undervise og veilede studenter og fremtidige medarbeidere.

Arbeids- og undervisningsformer:

Emne 10c er lagt opp til at studentene jobber med to prosjekter, et fordypnings prosjekt og et undervisnings prosjekt i grupper på 4-6 studenter. For at studentene skal nå de oppsatte læringsmålene gis det undervisning i sentrale emne der hensikten med forelesninger er å skape forståelse, gi oversikt og vise sammenhenger innen emnet. Timeplan der undervisning er merket med * vil være obligatorisk undervisning ellers jobber studentene i grupper.

Studiekrav, vurderingsformer og uttrykk:

Emnet har obligatoriske arbeidskrav som vurderes til godkjent /ikke godkjent (se emnehefte)

Studiebesøk og observasjonspraksis

Studentene vil ha praksis knyttet til helsestasjon/skolehelsetjenesten eller føde/barselomsorg. Praksisperioden er 2 uker, og er definert som punktpraksis. Det er obligatorisk med tilstedeværelse i praksis og fravær må ikke overstige 10 % for å få godkjent praksisperioden. Studenten leverer et ferdig utfylt tilstedeværelsesskjema etter endt praksis.

Studieopphold i utlandet: Det er aktuelt å ta emnet som utvekslingsstudent i et annet land etter søknad.

Godkjent av/ dato:	29.03.11
Sist revidert av / dato:	Vårsem. 2011

7.15 Emne 1 C og 1 D - Sykepleiens faglige og vitenskaplige grunnlag del 3 og 4

Navn	Sykepleiens faglige og vitenskaplige grunnlag del 3 og 4 Nursing's academic and scientific basis, part 3 and 4
Emnekode	1 C og D
Studiepoeng	4,5 + 7,5 (12)
Studium	Bachelor i sykepleie
Semester	5 og 6 semester
Forkunnskaper	Bestått emne 1B og 1. Bestått 2. studieår. Praksis 3. Studieår. Må ha godkjent prosjektplan for å starte oppgaven.
Undervisningsspråk	Norsk
Kategori	Obligatorisk emne.

Emnebeskrivelse/innhold:

Studenten skal skrive en oppgave som viser selvstendig evne til å velge, avgrense og behandle en selvvalgt sykepleiefaglig problemstilling. Dette skjer ved å integrere teoretisk, forskningsbasert og erfaringsbasert kunnskap og drøfte faglige konsekvenser som følger av dette.

Hensikten med sykepleiens faglige og vitenskapelige grunnlag er å bidra til økt erkjennelse av vitenskapens betydning for helse- og sosialfagenes fagområder. Teoretisk grunnlag og praksis er viktige elementer i utdanningen. Studenten skal kunne anvende kunnskap fra forskning og kliniske guidelines både i skriftlige presentasjoner og praksis.

Studentene skal oppøve evne til å tolke situasjoner og se seg selv som deltaker i prosessen ved å benytte ulike problemløsningsstrategier. Anvendelse av den teoretiske forståelse skal bidra til utøvelse av sykepleie av høy kvalitet.

Emne 1 C: Studenten skal skrive en prosjektplan knyttet til et sykepleiefaglig område med avsatt tidressurs: 3 uker i løpet av høstsemester.

Emne 1 D: Avsatt tidsressurs: 5 uker i vårsemester. Godkjent prosjektplanen danner grunnlag for skriving av bacheloroppgaven.

Læringsutbytte:

Etter gjennomført emne 1C skal studenten ha kjennskap om utarbeiding av prosjektplan

Etter gjennomført emne 1D skal studenten:

Ha kunnskap i hvordan kritisk analysere kliniske guidelines.

Vurdere sykepleiefaglige problemstillinger og anvende sykepleievitenskap i praksis.

Bruke forskningsprosessen i sin bacheloroppgave.

Gjennomføre litteratursøk på utvalgte databaser.

Kritisk anvender faglige og vitenskapelige artikler.

Arbeids- og undervisningsformer: Forelesninger, samlinger, gruppearbeid, individuell veiledning (se emnehefte, blant annet om kriterier for bedømmelse av bacheloroppgaven)

Studiekraft, vurderingsformer og uttrykk

Studenten følger generelle retningslinjer for oppgaveskriving og oppgaveteknisk utforming. Emnet er bestått når avsluttende eksamen i sykepleie (bacheloroppgaven) er bestått.

Vurderingsuttrykk: Bokstavkarakter

Pensum: Baserer seg på all litteratur i studiet.

Godkjent av/ dato:	29.03.11
Sist revidert av / dato:	Vårsem .2011

7.16 Emne 11 - Diakoni

Navn	Diakoni Diaconal
Emnekode	11
Studiepoeng	1,5 x 3 (4,5)
Studium	Bachelor i sykepleie
Semester	Vår 2, 4 og 6 semester
Forkunnskaper	Bestått emne 1 A, 1. studieår, Bestått emne 5A og 6A i 2. studieår. Bestått emne 9 og 1. praksisemne i 3. studieår
Undervisningsspråk	Norsk
Kategori	Obligatorisk emne.

Emnebeskrivelse/innhold: Emnet er knyttet til høgskolens diakonale profil og setter fokus på kunnskap om diakonalt arbeid og kjennskap til menneskerettigheter og omsorg for mennesker i sårbare livssituasjoner.

Læringsutbytte: Etter gjennomført emne skal studenten:

- Ha kunnskap om diakoniens grunnlag.
- Ha kunnskap om diakoniens plass i kyrkje og samfunn nasjonalt og internasjonalt.
- Ha kunnskap om menneskerettigheter.
- Ha kunnskap om, og forståelse for sentrale begrep som: Fellesskap, barmhjertighet, nestekjærlighet og solidaritet.

Arbeids- og undervisningsformer: Forelesninger, samlinger.

Emnet er sentralt i alle tre studieår, og gjennomføres første uken i vårsemesteret. Studenter ved bachelorutdanningen i alle tre studieår deltar sammen om høgskolens program for diakoniuken. Det er ønskelig at dette blir fellesskapsdager for hele høgskolen, og dermed et bidrag til det studiesosiale miljøet.

Det er knyttet et innsamlingsprosjekt til emnet, som har til hensikt å bedre andre menneskers livsvilkår i vårt eget eller andre land. Dette prosjektet vil delvis foregå i høstsemesteret.

Studiekraft, vurderingsformer og uttrykk

Godkjenning av emne 11 forutsetter følgende:

Tilstedeværelse og deltagelse i skolens program for diakoniuken.
Deltakelse i årlig solidaritetsaksjon.

Fravær fra obligatorisk fremmøte vil eventuelt medføre at studenten må utarbeide en skriftlig oppgave relatert til et aktuelt tema, evt. at studenten blir prøvd muntlig i aktuell fagkunnskap.
Deltakelse i emnet vurderes til godkjent/ikke godkjent

Godkjent av/ dato:	29.03.11
Sist revidert av / dato:	Vårsem.2011

7.17 Vedlegg

Vedlegg 1: [PENSUMLISTER](#)

Vedlegg 2: [Viktige datoer og eksamensoversikt 2011-2012](#)

Vedlegg 3: [Organisering av studiet 2011 -2012](#)

Vedlegg 4: [Alternativ organisering v/ utenlandspraksis](#)

Vedlegg 5: [Emne 10 C utenlandspraksis \(free movers\)](#)